

A. B. STRIMAITIS,
SEKRETORIUS S. L. A.
807 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y. /

TĒVYNĒ

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE.

Nr. 18. Boston, Mass., Antradienis 26 d. Gegužio (May), 1908 m. M. I.
Entered as second-class matter January 28, 1908, at the post office at Boston, Mass., under the Act of Congress of March 3, 1879.

The Lithuanian Weekly "TĒVYNĒ"

Published every Week by Lithuanian Alliance of America.

EARLY SUBSCRIPTION RATES:

For the members of Lithuanian Alliance of America.....50c.
For non members, in the United States, Canada and Mexico.....\$1.25
To Foreign Countries.....\$2.00

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

All communications should be addressed:

"TĒVYNĒ" 318 W. Broadway, SOUTH BOSTON, MASS.

Sąvaitraštis "TĒVYNĒ"

Išėina kas Antradienis (Utarņykas), South Boston'e, Mass.

PRENUMERATA METUI:

Susivienyimo Lietuvių Amerikoje sąnariams.....50c.
Nesąnariams Suvienytose Valstijose, Kenadoje ir Meksikoje.....\$1.25
Kitose viešpatystėse.....\$2.00

APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

Kreipianties su visokiais reikalais adresuokite:

"TĒVYNĒ" 318 W. Broadway, SOUTH BOSTON, MASS.

Prie "Dainos" konkurso.

Lietuvių tauta dar vos tepradeda po ilgo miego pabusti, pradeda gyventi. Kas kitur jau savo atgyveno, mes dar privalome žadinti, gaivinti. Sunkus lietuvių gyvenimas, sunku visuomenišką dirvą arti, tačiau, tačiau neprivalome nuliūsti, rankų nuleisti. Menu, kad žmogui jau akyse mirtį mačiusiam, jau viena koja grabe stovinčiam — neišpasakytai linksma, malonu iš mirtino patalo pakilti! Mės, lietuviai, tokio marinančio žmogaus padėjime esame. Iš mirtino patalo pakilę privalome spėriai prie užsilikusio darbo stvertis. Mirties šmėkla juk nevieną klaidą paskutinėje valandoje į akis žērė! Sako mirštantis kaip ant delno visą savo gyvenimą viena minute perstato. Manau kad ir savo klaidas praregi.... Ar mes tą klaidą matome, ar jų vengiame? — Pagalvokite, Tauta, iš mirtino patalo pakilus!

Teip, nelengva mažučiams gyventi. Vargšas vos ant juodos duonos kąsnio uždirba.... Ir toji juodoji dargi su pelais.... Tačiau energija, darbštumas daug gali pagelbėti. Užtatai mūsų šauksmas teskamba: prie darbo! Kas gyvas prie darbo, kur kas moka, ką kas gali! Ateitį į savo saują vieku paimsime. Gyvenimą pagražinsime! Gerai gražus žodžiai — dar geresnis gražus darbas.

Lietuviai, kaip ir visa žmonija, visos tautos, turi savo ydas, turi ir savo geras priderytes, kaip tauta, ir kiekviena žmogystė kaip atskiras asmuo.— Nurodyti tas ydas, išrasti būdą jų prašalinimui, partarti kaip gražiau gyventi, nurodyti gyvenimo tikslą, ideališkus troškimus, takus prie laimingesnės ateities ir t. t., tai užduotis dailininkų: rašėjų, tēplorių, skulptorių, dainių, muzikų! Šie savo talento kibirkštimis privalo gaivinti žmonių širdyse grožės šilumą, meilę!

Mūsų talentai, kaip jau nekartą laikraštijoje minėta, jei dar badu nedvesia, tai bent tikro savo pašaukimo takais eiti negali, nes dailininko "darbas" neduoda pramitimui "ūždarbio". Jei kas ir sutvėrė ką nors literatūroje, dailoje, muzikoje, tai nuo kasdieninio, tankiai neapkenčiamo, atsitraukęs darbo. O sutvėręs ką-nors savo širdies krauju, dirksnių suirimo, sveikatos išardymu — tai jo "sutvėrimas", arba kiūti kur kampe, bei stalčiuje.... Reto veikalas saulės spindulį išvysta ir tai autoriui retai ir "ačiu" tenka. Na, o žinoma, kad be duonos.... oi, miršta ir galiūnai, milžinai be duonos!

Nėra ką lošti! Duokite mums gerus sceniškus veikalus, kad mūsų žmonės galėtų nuo scenos naujas idėjas, naujus troškimus įgerti! Rašykite! Neužkas-kite savo talentų, už kuriuos turėsite atskaitą duoti! — Teip šaukia mūsų visuomenė, nieko neaukodama, nieko talentus nesušelpdama. Ji moka vien reikalauti, o nenori nieko pati duoti. Prie tokių sąlygų nēr nē sceniškų, nē kitų gerų veikalų, nes iš tokių "darbo" nėra "ūždarbio", nėra duonos, o be duonos.... kaput, net ir "talentams ant talentų".

Kauniškė "Daina", kaip įstaiga pastačiusi sau už tikslą scenos gaivinimą, kaip matome žemiau, nors maža savo auka, sumanė padaryti pradžia, praminti taką kitoms įstaigoms ir pavienėms ypatoms, idant pradėtų garsinti konkursus, reikalingiausiems tautos reikalams. Konkurso sąlygos paduotos laikraštėje. Tačiau esmi įgaliotas pranešti, kad "Daina" maloniai norėtų išgirsti žinančių ypatų apie šį dalyką nuomonę, kad tą ar kitą punktą pakeisti, pagerinti. Pinigų tokiam aukštam tikslui neperdaug, tačiau vistik geriau autoriui paimti *ką nors*, negu nieko. Toliau, svarbus yra konkurso sąlygose paminėjimas, kad "premiruotus veikalus niekas neturės

tiesos statyti be leidimo "Dainos", ir autoriui bus užmokama 50% nuo išduotų leidimų ar parduotų veikalų. Čion sunku buvo aiškiai ką nors išstarti. Autorių tiesos juridškai pas mus negali būti apdraustos. Pas mus dar nėra įstatymų apdraudančių autoriaus teises, ypač statyme sceniškų veikalų. Tatoi sulyg komiteto nutarimo, kas norės statyti ant scenos premiruotus veikalus, turės užmokėti už lošimą sulyg sutarties su "Daina". Kadangi sulošę toj ar kitoj vietoj, galėtų duoti persirašyti veikalą sulošimui kitoje vietoje, todėl "Daina" mano parduodama veikalą lošimui reikalauti prisižadėjimo ant rašto, kad niekam to veikalo neturi tiesos perduoti lošti. — Tokiu tik būdu galime šiame laike apdrausti autoriaus teises ir suteikti nuo loštų jo veikalų šioj ar tokj pelną. "Daina" nuo gryno iš tokio veikalų pardavinėjimo išmokės autoriui 50%. O po 2 metų visos teisės pereina autoriui. Kaip nusiseks išnaudoti šį svarbų, bet dar naują pas mus sumanymą, sunku yra pasakyti. Tačiau sumanymas gan svarbus, kuris duos pelną autoriui ir "Dainai". Draugija gi, kiek teko girdėti, iš pelnytų pinigų žada skirti kokią dalį kitam konkursui ir t. t., ar tai ant sceniškų ar muzikališkų veikalų. Šį "Dainos" užmanymą privalytų sekti ir kitos draugijos, nes apskelbę konkursą paragintų mūsų rašėjus (ar artistas įvairios rūšies) atlikti užmanytą darbą. Vadovėliams pradedamoms mokymkloms konkursą pagarsinus, atsirado nemažai ypatų kurios griebėsi tuos vadovėlius sutaisyti. Lietuviai jau nemažai turi įvairiose šakose spėkų, tik toms spėkoms reikia duoti impulsą, reikia tą spėką gairinti, suteikiant pašalpą. Mūsų scena kaskart plačiau plėtojasi, žmonės su noru eina "komedijų" pažiūrėti, tik gaila, kad mažai teyra tinkančių lošimui veikalų. Ar tai vertimai, ar savi, daugiausiai be gilesnio vidurinio turinio. Taigi lauksime, kad mūsų pirmamjam sceniškų veikalų konkursui bus prisiūsti verti premijų, verti pagyrimo veikalai, kurie duos mums sotų dvasišką peną. —

Į teisėjus, kaip girdėjau, manoma kviesti šias žinančias scenos ir kalbos dalykus ypatas: p. p. Landsbergį, Jakavičių, L. Žilinskį, P. Petkevičaitę, J. Jablonskį. Tačiau galutinas teisėjų rinkimas ir "konkursinio teismo" organizacija, gali būti, kam nors iš šių ypatų atsisakius, surinkta iš kitų žinančių scenos dalykus.

Galų gale turiu pridūrti, kad įrengime šio konkurso daug pasidarbavo būvusis "Dainos" pirmininkas d-ras Stonkus, o sutaisyte konkurso sąlygų nurodymus suteikė p. L. Žilinskis.

Baltrus Dagilius.

"Dainos" konkursas sceniškiems veikalams.

Konkurso komiteto nariai: p. p. Leonas, Stonkus, Galdinas, Damijonaitis, Lekiacas, išrinkti visuotino "Dainos" susirinkimo sausio 22 d. š. m. išdirbo šias maž-daug konkurso sąlygas. —

1) Konkursas turi nešioti "Dainos" vardą.
2) Konkursan priimami originalai ir vertimai. Tiems ir kitiems veikalams skiriama po 2 premiji. Už pripažintus vertais premijų, bus išduota: a) už geriausiąjį originalinį 80 rub., už kitą 40 rub., b) už sekančius du—pagyrimai; c) už geriausiąjį vertimą 25 rub., už kitą 15 rub.; d) už sekančius du bus išduota pagyrimai. —

3) Konkursan priimami veikalai dar lig dienos jo apgarsinimo nepasirodę nē ant scenos, nē spaudoje.

Sąlygos originaliniems veikalams.

4) a) Privalo būti parašyti prozoje, b) ne mažiau 3 aktų, c) nedaugiau 12 veikiančių ypatų, d) kad galima būtų pastatyti prie vienos, ar dviejų dekoracijų, e) kad lošimas prasitęstų nemažiau 3 valandų skaitant po ½ valandos antraktams.

5) Geistina, kad a) įtalpa būtų iš gyvenimo liaudies, arba netolimos praeities gyvenimo apsirėškimų; b) sulyg formos—komedija, arba lyriška drama.

Sąlygos vertimams.

Kaslink įtalpos ir formos sąlygų nestatoma; visame kitame reikia išpildyti reikalavimus 4 § apie originalinius veikalus.

Pasarga. 1) Vertimai privalo būti iš originalo; 2) vertimas turi būti prisiūstas su originalu.

6) Per du metu nuo dienos apskelbimo konkurso pasekmių, vien "Daina" turi teisę statyti ant scenos ir leisti kitiems statyti premiruotus veikalus.

Tam tikslui išleidžia (litografuoja ir spauzdina) apribuotą ekzemplierių skaitlių. Iš išrinktų pinigų už leidimus ir parduotus ekzemplierius, autorius gauna 50% nuo gryno pelno; pinigai išmokama kas ½ metų.

Pasarga. Po dviejų metų visos teisės priguli autoriui.

7) Laikas prisiuntimo veikalų (dviejuose ekzemplieriuose) ne vėliau Lapkričio 1 d. 1908 m. Jeigu iš atsiūtų veikalų nē vienam nebūtų pripažinta premija, tuomet konkursas bus garsinamas iš naujo.

8) Konkurso pasekmės privalo būti apgarsintos laikraščiuose ne vėliau Sausio 1 d. 1909 m.

9) Prie atsiūtų veikalų privalo būti uždengtoje vokoje (konverte) pažymėtas vardas, pavardė ir adresas autoriaus. Veikalas-gi pseudonimu pažymėtas.

10) Veikalai siunčiami Kaunan, "Dainos" Valdybai su pažimėjimu "konkursui".

11) Ypatos išrinktos į teisėjus konkurse neturi tiesos dalyvauti.

12) Piniginė premija įduodama tuomet, kuomet veikalas bus leistas statyti ant scenos tam tikros valdžios.

Konkurso Komitetas ir "Dainos" Valdyba.

Kaune.

Atsilankymas.

Buvo septinta valanda, o aš dar nė į pusę nebuvo apsirėngęs. Trūkis, kuriuomi žadėjau važiuot, buvo tik už kelias dešimtis mylių, ir į pusę valandos turėjo atbėgt prie stoties nuo kuriuos aš ketinau išvažiuot.

Žingsniai praeinančių žmonių bildėjo pro mano kambarėlį, į tą pusę kurioje buvo stotis. Aš neturėjau laiko pažiūrėt per langą į praeinančius, vien skubinausi rengtis, dirsteldamas laikas nuo laiko į, ant sienos kabantį laikrodį, kurio rodyklė nepatėmyjamai slinko artyn adynininko. Štai jau tik 10 minučių pasiliko; aptyko praeivių žingsniai ir aš skubiai išėjau per duris, ištraukdamas raktą; paklibinau duris, kad peršitikrint, ar tikrai buvo užrakytos. Skubinausi prie stoties. Ištolo buvo girdėt žviegimas traukinio pro užsisukimą, ir vos tik suspėjau išsipirkt bilietą kaip traukinys sustojo priešais stotį ir, rodosi, nuo pailsimo baisiai šniokštė.

Laukusieji, skubiai sulipo į vagonus ir aš su jais kartu įsigrūdau į vieną vagoną kuriame buvo trošku, kaip avių tvarte. Varpelis suskambėjo, trukis pasijudino iš vietos, sprengsėdamas juodų dūmų gabalais su žarijoms susimaišiusiais. Pasiliekti prie stoties pažystami, mosavo skepetaitėms, lemdami laimingą kelionę.

Buvo tai sekmadienio gražus liepos mėnesio rytas. Traukinys bėgo su nepaprastu greitumu, teip jog rodėsi žemė slinkosi po traukiniu, o traukinys stovėjo ant vietos. Sustojo keletą kartų prie didesnių stočių paimt pasažierus, ir nė nepasijutau kaip traukinio konduktorius, atidarydamas duris, suriko: *Spring Garden*. Trūkis staiga sustojo net atgal atšokdamas. Tai buvo stotis prie kurios aš turėjau išlipt. Su manim kartu išlipo keliatas man nepažystamų ypatų. Mano draugas pas kurį aš atvažiauvau, laukė manęs ir kaip tik mane pamatė, tuoj aš buvau apdengtas saldžiais pasveikinimo būčkiais, paskui pradėjome eit į tą kraštą kur mano pažystamas vedėsi ir apie už dešimtis minučių jau buvome arti namų.

Kelionė man buvo nenuobodi, nes ėjome per gražias pievas išsivingiavusiu taku apie kurį buvo apaugusi visokio pavydalo žolė su yvairių yvairiausiais žiedais, o jau kvėpėjimas tai net miela paminėt, teip kaip ir Lietuvoje vasaros laike. Tas takas, kuriuomi mes ėjome, nuvedė prie augštų iš raudonų plytų triobų kur mano draugas turėjo darbą. Iš pryšakio tų triobų buvo plati lyguma per kurią mudu perėjome, o iš užpakalio augštas, status kalnas ant kurio viršaus buvo matyt žale giraitė teip, kad pasilipus ant to kalno, buvo galima aiškiai matyt visa apielinkė. Dvyliką metų iš Lietuvos, o tik pirmu kartu susiejau su savo senu draugu. Tai tik pamislyk, kiek turėjome pasikalbėjimo!

Kaip atėjome į kambarį, tai pietų buvo jau ga-

tavi. Pavalgę, užsirūkėme po cigarą ir išėjome ant "šviežio oro", o kad geriaus viskam prisižiūrėt, užsilipome ant kalno ir atsisėdome augšto arzuolo pavėsyje. Besikalbant, aš akyvai dairiausi į plačias apielinkes; mano akys apsistojo klonyje, kuriame stovėjo augštos, raudonos triobos, iš vieno šono aptvertos augšta tvora. Čia mano akys ir apsistojo, nes aš pamačiau tame žardyje daug žmonių vaikščiojančių iš vieno kampo į kitą. Jie mosavo rankomis, tai vėl šoko į viršų spieddami nežmoniškais balsais. Kada tikrai prisižiūrėjau, pamačiau, kad keliatas buvo prirakytų prie tam tikrų stulpų, kitų gi buvo rankos surakintos; jie vaikščiojo po žardį. Tik štai viename žardžio kampe pasidarė didelis sujudimas, iš kurio buvo girdėt baisų keiksmo žodžiai visokiose kalbose. Nepatėmijau, iškur atsirado tris tvarkadariai kurie diržais plakė susikabinusius mandulyje žmones, plakė pakol tas mandulys neišsiskirstė po visus kampus plataus žardžio. Pasigirdo iš bokšto varpelio balsas. Akies mirksnyje, visi žmonės iš žardžio sunyko. Dabar tik paklausiau savo draugo, ką tas viskas reiškia? Mano draugas sako, pabaigsiu savo kalbą, tai paskui pasakysiu, ką tas viskas reiškia. Einame, sako, žemyn, nes netoli bus laikas vakarienės. Kad nusileidome į klonį, mano draugas manęs paklausė, kaip man išrodo tas reginys? Aš nežinojau ką jam atsakyt, nes tokio ar bent panašaus reginio niekad savo gyvenime nebuvo matęs.

Tai čia yra paikšų namai, pasakojo mano draugas. Matei brolau, kaip tie nelaimingi yra uždaryti ir šaukia visokiais balsais, matei kaip tuli iš jų prirakinti prie stulpų ir rankos jų surakintos, matei kaip jie pakėlė demonstraciją, o užveizdėtojai juos išvaikė, diržais plakdami. Tai jie yra visi nelaimingi ir niekur jie ištrūkt iš čia negali. Aš klausiau su atyda, kaip mano draugas pasakojo apie jų nelemtą likimą, ir laukiau ką pasakys apie tą varpo balsą, bet mano draugas nieko apie tai neminėjo.

Aš jo paklausiau, ką tai reiškia tas varpas? Tai šaukė ant vakarienės, atsakė draugas. Jeigu kuris pavėluotų, tai tas negautų valgyt.

Kas per priežastis, kad žmonės išeina iš proto? Paklausiau savo draugo.

Kad viską būtų aiškiai galima suprast, tai imtų daug laiko viską papasakot, bet trumpai pasakius, beprotystės priežasčia yra žmonių tamsumas, kad nesupranta įsakymų, ir gyvena teip kaip jų biaurus pajautimai juos veda. Bepročių gimdytojai, tankiausiai yra užtai kalti, kad nesistengia gyvent pagal gamtos tiesas. Antra priežastis, religijos mokslas, kurs tiek įgazdina žmogų, kad jo smegenys tampa apsilpnintoms dėl rupesčių, kaip bus tame ateinančiame sviete, jeigu reikės degt liepsnose per amžių amžius, iki net į šitą beprotnamį papuola, o persitikrinsi, kad čia didžiausias skaitlius paikšų yra pagadinę savo protus religišku įkalbėjimu. Trečia priežastis, galima sakyti, tai dabartinis netikęs draugijos surėdymas. Žmogus dirba sunkiai ir gyvena varguose. Tuos sa-

vo vargus aukauja stikliniam dievukui, kurį jis vis mieruoja iki dugno stiklelio ir taip tampa nervišku, netinkančiu prie darbo. Tada prispaustas dar didesnio vargo, rūpesčių, nekartą ir bado, patrotina visą viltį ir tampa bepročiu. Kita priežastis yra tai staiga išgąstis, staigas džiaugsmas ar staiga turtų patrota. Suparaližiuoja žmogaus mintis ir, kaip daktarai tvirtina, iš tokių sunku laukt pasitaisymo. Įsimylėjimas teipgi yra priežastis privedančia prie beprotystės, bet tas daugiausiai tragediškai pasibaigia. Vienok žmonių tamsumas yra didžiausia priežastis. Labai mažas yra skaitlius bepročių, kad nebūtų priežastis tamsumas jų pačių, arba jų tėvų.

Tai ką reikia daryt, kad žmonės netaptų bepročiais? — paklausiau. Pagerint draugijos surėdymą — gavau atsakymą. Pakol draugija neišsigydys iš tos ligos, patol negalima laukt pavienių ypatų išnykimo bepročių namuose, nes patarlė sako: sveikame kune, sveika dvase. Daleiskime, mudu pasikeltume ant augšto civilizacijos kelmo ir sau vienu du sėdėtume per keliatą valandų. Pamatytume daugiau nieko kaip tik panašų žardį, po kurį dabar ir mudu vaikščiojome, tai yra, pamatytume visą pasaulį po kurį svietas vaikščiojo iš vieno krašto į kitą, nerazdami sau ramios vietos. Pamatytume, kaip šoka į viršų, rankomis plodami, išgirdus kokį naują "manifestą", pamatytume krūvas demonstracijų, ir kitas krūvas tvarkadarių, tik ne su diržais, bet kur kas baisiaus, su šaudyklėmis, durtūvais. Pamatytume šimtus tūkstančių, prirakintų prie stulpų, su surakintomis rankomis, žodžiu sakant, pamatytume daug daugiau įkiresnių apsireiškimų.

Kol draugija ne išsigydys iš tos ligos, neapsišvies ir nepagerins netinkamų gyvenimui sąlygų, tol negalėsime pasakyt, kad svietas yra galutinai išsigydęs iš pakvailimo ligos, tol bus reikalingi beprotnamiai.

Kaip sugrįžome iš lauko, buvo vakarienė parengta. Pasidrūtinęs, skubinausi vėl per tą pačią lygumą, per kurią iš ryto atėjau išvingiuotu taku.

Mano draugas mane palydėjo iki stoties. Atsiveikinome ir sėdęs į traukinį, sugrįžau į savo stubapalaikę.

A. B. Strimaitis.

Skydas teisybės.

Skydą teisybės aš rankoj laikydams,
Atvira širdžia į kovą žengiu;
Kardu liuosybės nelaisvę naikydams,
Narsiai kovoju, kiek tiktai galiu.

Skydą teisybės sunku apgalėti,
Nes spinduliai temdo priešiams akis;
Niekas negali prieš juos atstovėti,
Jie išnaikina tamsiausias naktis.

Skydą teisybės nelengva laikyti:
Reikia kasdieną su priešais kovot,
Reikia daug vargo, sunkybių matyti,
Reikia steikatą ir galę eikvot.

Kuną nusilpnino siekis teisingas,
Ir nieks sunkybę nenori paremt. . . .
Bet spindulėlis tas teip yr galingas,
Jogei gal šmėklą tamsybės nutremt.

J. Skorko.

Kelionė į Šidlavą.

Parašė J. Žimontienė.

Šįmet tokie metai virto: kunigai parapijomis vedini eina pėsti į stebūklingas vietas — į Žemaičių Kalvariją.

Rugsėjo 8 d. daugumas taisosi eiti į Šidlavą ant atlaidų, vadinamų Šilinėmis; rengiasi iš namų su būriu žmonių ir su visoms bažnyčios parėdnėmis. Na, duok, Dieve, sveikatą — eisiu ir aš į Šidlavą.

Buvo pirma užsakyta klebono, kad iš Kelmės išeis ketvergo rytą. Man į Kelmę maž ne mylia, o ant Titavėnų eis pro mumis. Lauksiu ant kelio. Diena išaušo saulėta, giedra, šilta, kaip viduvasaryje. Nuo pat ryto pasirengęs kelionei, vis žiūriu į Kelmės kelią. Apie priešpiečių pamačiau ištolo — atvilnija, atmirgučiuoja minios svieto, vieškelis gal pusė viorsto kruta, mirga žmonėmis.

Jau ir giesmės girdėti, jau, jau prisiartina, jau visos grazybės matyti: karūnos, eina barškėdamos; kryžius vainiku papuoštas; liktarnos, karunikės baltos, karūna viena vainiku išpinta, Marijos Vardas ant dviejų kotų — tuos vis neša vyrai. Paskui keturios mergaitės neša altoriuką; kitos keturios neša pirma palmą, o šešios mergaitės, nusipynusios didžiausį vainiką gal nuo poros sieksnių, eina juo apsiautusios kleboną. Tasai-gi, šv. Jono kepuraite apsimovęs, lazduke pasiremdamas, drožia, kaip senis.

Marčelgos su barškančiomis lazdomis aplink kleboną žiūri tvarkos, daro kelią. Giedotojų būrys sykiu su klebonu eidami, gieda litanią, toliau kitas būrys, gieda adynas, dar toliau burys, gieda rožančių ir teip būriais, tuomi pačiu keliu eidami, vis kitą-ką gieda.

Praleidęs visus, pamatęs visas grazybes, įsimaišiau į žmones ir sykiu eidamas pralenkiau kleboną, įstojau į pirmuosius. Ir čia pirm kunigo eidamos bobos bešaukiančios: "Lokamns bagočius iš peklos atėjo" Kiti pašalaičiai kelyje po truputį šnekėjome. Patyriau, kad iš Kelmės išeinant kiekvienas turėjęs mest griviną ant ištaisymo naujos kapos; buvusios kunigiuko mišios; paskui pasakęs gražų pamokslą, palaiminęs ir išleidęs. Sužinojau vėl, kad keliaujant su parapija, reikią turėti baltą lazdelę. Su ta suvaikščioti atlaiduose, pagrįžus namo, pasidėti į skrynę;

Nors gyventojai S. V. giriasi mokslu, progresu ir civilizacija, vienok drįstu viešai sakyti, kad juose krikščioniškas gaivalas nemato dar fakto, jog kunigai visų tikėjimų savo mokslu daro net iš liuosų žmonių sau ir ponams vergus. Dėlto duodu jiems vardą "Savininkų Vergų". O vergus laikau tuos, kurie kunigams be jokio atlyginimo pristato: kurą, šviesą, valgį, duoda veltum namus, paliuosuoja nuo taksų jų turtus ir visokius jų reikalavimus užganėdina.

Teisybė, šiandien darbininkas ar amatninkas nėra legališku vergu, ir jis gali šiek tiek išreikalauti už savo darbą nuo darbdavio. Bet ką jam kapitalistas įdeda į vieną ranką, tai iš kitos kunigas išlupa palaidydamas jo kaktoje melagingą tikėjimą. O darbininkas, negalėdamas apie tą teisybę dažinoti, neverčiamas knutu, pats darosi vergu kunigo ir pono darbdavio. Dėlto, norėdamas arčiaus supažindinti darbininkus su tąja teisybe, papiešiau veikalą, užvadindamas jį: "Inkvizicija".

Atliekant tą darbą, daugiau man rūpėjo išrodyti priežasčių buvusios ir egzistuojančios inkvizicijos, negu aprašymas kruvinų darbų inkvizitorijų. Tamė veikale tilps sekantieji skyriai:

- I. Tikėjimas į Jėzų ar Šetoną negali apsieiti be inkvizicijos ir žudymo žmonių.
- II. Suskilimas krikščioniško mokslo dėl cariškos ir kunigiškos inkvizicijos.
- III. Bepatystė kunigų tai slaptas įnagis romiškos inkvizicijos.
- IV. Mano prietikiai su bepačiais ir patėmyjimais.
- V. Ausinė išpažintis, antras įnagis inkvizicijos.
- VI. Kaip Romos popas įgavo neaprubežiuotą valdžią?
- VII. Kokiais darbais popai platina dorą?
- VIII. Apie Magus.
- IX. Apie Raganas ir jų žudymą.
- X. Apie eretikystę.
- XI. Apie svietišką mokslą.
- XII. Apie įrėdnę bažnytinės inkvizicijos ir jos šventenybę.
- XIII. Žavinimas Waldensų.
- XIV. Išskerdimas Albigensų.
- XV. Husso ir Heronimo iš Pragos sudegimas ir karė popų su Hussitais.
- XVI. Karės popų su Hugenotais.
- XVII. Protestoniška inkvizicija.
- XVIII. Keli žodžiai į darbininkus, ir dėlko kunigai neapkenčia socializmo.

Kad tą veikalą akyvesniu ir naudingesniu padaryti, noriu dar papuošti knygą paveikslais inkvizicijos (pie 80). Bet, kaip visi tautiečiai žino, aš seniai nepriguliu prie tų kunigų, kuriems vergai patys bruka pinigus, ir negaliu paliepti tų paveikslų padaryti neužmokėjęs iš kalno, dėlto meldžiu šiuomi visų tų, kuriems rūpi apšvietimas, idant teiktųsi su prenumerata, ar aukomis, prigelbėti man išleisti tą knygą.

Pradėjęs 78 metus gyvenimo, ir gerai privargęs,

nebsijaučiu galėsiąs važinėti iš kolonijos į koloniją ir asabiškai rinkti prenumeratą, meldžiu kiekvieno prilankaus mano darbams draugo, rinkti prenumeratą, o surinktus pinigus su vardais prenumeratorių ir savo adresu siųsti man šiuo adresu: Rev. V. Dembskis, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa. Ko vienas negali padaryti, tai šimtas atlieka darbą ir sunkiausia, be didelio vargo. Ponai Teleišienei iš Scranton, Pa. ir Anŭ. Bagdonui iš Ladysmith, B. C. (\$5.00) ištariu širdingą ačiū! Kaina prenumeratos 1 doliaris už ekzemplierių. Kas norėtų turėti apdarytą, tai 50c. daugiau.

Kun. V. Dembskis.

Iš Lietuvos.

Radviliškis.

(Šiaulių pav.). Verboj džiakonas Sarapas pasakė ilgą, gražų pamokslą apie tai, kaip žydų kunigai nukryžiuvojo Kristų. "Nepatiko žydų kunigams Kristaus mokslas užtai, kad buvo priešingas jų mokslui, matė dauginantis Kristaus klausytojus, nusigando, kad jų, kunigų, galybė nepasibaigtų ir užsimanė Kristų nužudyti". Bet dž. lyg bijodamas, kad klausytojai neimtų manyti, kad ir mūsų kunigai, kurie nekenčia dabar jiems priešingų mokslų, teip-pat gatavi kryžiuot tų mokslų skelbėjus, lyg kad norėdams numesti nuo savęs bėdą, ėmė šaukti: "O dabar svietiški jūsų vadovai kryžiuoja Kristų. Jie niekina kunigų mokslą (gal teip kaip ir Kristus niekino žydų kunigų mokslą), netiki į Dievą, nori išgriauti tikėjimą, bažnyčias. Neklausykite tų bedievių, neskaitykite jų raštų, o skaitykite tikrai dvasiškas knygeles, pasiklausę ant išpažinties savo spaviedninko. Svietiškieji jūsų vadovai veda jus tik prapultin. Nes ką jie gero padarė laisvės metu? — Nieko! Tik priveisė visokių paleistuvių, vagių, razbaininkų, kurie norėtų viską atimti nuo kitų, viską išmušt, išdegti, išnaikinti. Jie nori išganiot kunigus iš mokyklų, kad nebemokytų vaikų tikėjimo, nori išmėtyt kryžius, — o paskui jie patįs, tie bedieviai, mokys vaikus bedievybės, išraus tikėjimą iš pat mažystės. O dabar savo bedieviškus mokslus jie platina per laikraščius: "V. Ž.", "L. U." ir "Ž." O Žarija.... Žarija kad sumanytų, tai prarytų visus kunigus, bažnyčias sulygintų su žeme!" — šaukė sugniaužęs aukštai kumštis. — "Neskaitykite tų bedieviškų laikraščių, jei nenorite užtraukti Dievo rūstybės ir pražūti, kaip pražuvo Jeruzalės miestas, nors anan Kristus su tokia iškilme ir įjojo Verboj". — Būdamas pakeliu pirmą kartą ant tokio smarkaus pamokslo, stebėjans, kodėl tie klausytojai nėkiek nesusigraudino, o kiti dar sau šaipės ir "povisam", sukinėjaus tarp žmonių, kad šį tą išgirsti. Prie šventoriaus vaikai pardavinėja "Vienybę", o prie škaplernikų radau "Viltį", "Liet. Uk." ir "Ž." "V. Ž." nebuvo. Ma-

niau, kad po tokio pamokslo fanatikai gali užsipūlti ant "Žarijos" ir "Liet. U." pardavėjų, kuriuos apstojo iš visų pusių, ir išvaikyti, bet žmonės norėjo tik pamatyti, kaip ten rašo prieš Dievą. "Neskaitykit "Žarijos", mat dž. baras — sako vienas sodietis perkantiems tą laikraštį". O kitas tyčia nusipirkęs balsiai skaito; reikia, sako, pasiziūrėti, kaip tie bedieviai prieš Dievą rašo. Skaito, kaip ponai grasin muzikus iš Dumos išgainioti („Ž." No. 14), kam reikalauja žemės, nemoka ponų klausyti ir tylėti. "Ir alkūnių bučiuoti" — pritaria pirmasis sodietis — "ot, už tą ir baras džiakonas, o kitoniško rašymo prieš Dievą aš ten nerandu". Iškeiktuosius laikraščius kaip bematant išpirko. Pasekmės visai netos, kokių buvo galima tikėtis po tokio baisaus pamokslo. Žinoma, visokios davatkos, seneliai, bijos nepildyti džiakono įsakymų; bet jaunuomenės ir šiaip rimtų vyrų tarpe regimai yra užgimusi kriticizmo dvasia, kurios nebeužtvenks panašūs pamokslai.

J. K.

(Iš "Vilniaus Žinių".)

Iš Amerikos.

"In God we trust".

Washington, D. C., 13 gegužio, finansinė komisija senate užgyrė, jog parašas "In God we trust" (Atsiduodame Dievo varei), Roosevelto prašalintas nuo sidabinių ir auksinių pinigų, būtų vėla naudojamas.

Kunigas nužudė savo moterį.

Fairmont, W. Va., geg: 18, išėjo iš proto Rev. S. A. Coffman, 50 metų senumo, žymus Metodistų Episkopalų kunigas, nužudė savo moterį perpiaudamas jai gerklę, buo vienos ausies iki kitai. Po nužudymui bežiūrėdamas į lavoną, atgavo jausmus ir suprato, ką padaręs. Pats išsidavė policijai ir tapo užrakytas kalėjiman. Sakosi turėjęs intenciją netik moterį nužudyti, bet visą šeimyną ir pats save.

Vaikas prašė, kad jį nužudytų.

Chicago, 18 geg., nusiminęs dėl neturto ir namių nesątaikų, Henry R. Amann, 43 m. senumo, nužudė savo sūnų 12 metų ir pats save. Tėvui pasiskakius, jog jis nusprendė nusizudyti, sūnus prašė, kad jį pirmiausia nužudytų. Sutarę, nuėjo ant ežero kranto, nuvilko vaikui marškinius ir tėvas suvarė peilį vaikui į širdį, po tam du syk dūrė sau į krūtinę, bet į širdį nepataikė, todėl negalėjo, kaip reikia nusizudyti. Jį atrasta pusgyvį ir nugabenta į Fort Sheridan ligonbutį, kur laukiama mirties.

Kongresas užgyrė arti milijardą doliarų.

Washington, D. C. 18 geg. Suv. Valst. kongresas paskutinėje sesijoje šįmet užgyrė išlaidų biudžetą

\$854,844,807. Taigi teip didelio Suv. Valstijų visokiems reikalams užgirtas biudžeto dar iki šiol nebuvo. 59 kongreso pirmojoje sesijoje užgirtas biudžetas iki šiol buvo didžiausias, bet pastaraisi pereina jį net ant trijų šimtų milijonų doliarų.

Slonius suvalgė \$450 vertės žiedą.

Cincinnati, 18 geg., užžiūrėtojas Chester parko, beduodamas iš rankos sloniui peanutus, padavė ir savo deimantinį žiedą, kuris liuosai ant piršto buvo užmautas. Slonius su peanutais ir žiedą suvalgė. Dabar slonius yra 450 dol. brangesnis negu pirmiausia buvo. Užžiūrėtojas, neturėdamas ką daryti, atsišaukė pas Kristaus ligonbučio daktarus, kad tie, su pagalba X spindulių, pažiūrėtų kaip tam žiedui pas slonių einasi. Bet tie apreiškė, jog neturi tokio aparato, kad galėtų per slonių permatyti. Galėtų vienok pritaistyti, bet tas kaštuotų apie 100 dol. Dar iki šiol nesurasta tokį didelį aparatą.

Dailės studentas prisipažino prie kaltės.

New Yorke, dailės ir muzikos studentas F. Zastera, prisipažino jog jis nušovė 3 Sheppardų šeimos sąnarius, tėvą, motiną ir merginą, pas kuriuos gyveno. Jis sakosi, jog iš mažens buvęs silpnų smegenų, o besimokinant jis dar labiau nusilpo. Naktimis negalįs miegoti. Vieną naktį, negalėdamas užmigti, apsirengęs išėjo ant kiemo. O kad priemenioje buvo padėtas sargybinis revolveris, tai jis užsimanė jį apžiūrėti. Tuom tarpu ėjo per priemenę, nešdama pieną, Shepperdienė, tai jis ją ir nušovė, o atbėgus jos vyrui ir tą nušovė, potam užbėgęs ant viršaus nušovė ir jų dukterį. Zastera yra dabar sau ramus ir nesijaučia nieko blogo. Prisipažysta prie kaltės besišypsodamas ir bekrapštinėdamas savo cigaretus. Nuolatai sako, jog jis yra silpnų smegenų ir jis pats nežinąs, kam jisai tuos tris žmones nušovė.

Kareivis anarchistas.

San Francisko, Cal. Tapo suareštuotas kareivis Huwald iš "A" kompanijos, nužiūrėtas šalininkas anarchizmo. Perkratant jo padėjimą ir drabužius rasta laiškas jam rašytas pagarsėjusios anarchistės Emma Goldman, kuriame ji išreiškia Huwaldui dėkingumą už prisizadėjimą platinti anarchizmą tarp savo sądraugų kareivių. Huwald atiduotas kariškam teismui. Taigi ir Amerikoje reikia saugotis turėti valdžiai priešingas pažiūras.

Lenkų vyskupas.

Jau nuo šešių metų Amerikos lenkai klabino popiežių, kad paskirtų vieną iš lenkų kunigų Amerikoje jų vyskūpu, na ir jų viltis nepasiliko šapalu: Chicago arcideocizijoje, tapo sutverta nauja vyskūpystė, kurios vyskūpo sostas pažymėtas Rocford, Ill. Į Rocfordo vyskūpystę Chicagos arcivyskūpas, Quingley, perkėlė buvusį iki šiol Chicagos deocizijos vys-

kūpu Muldooni, o Muldoonio vieton pažymėtas lenkas kunigas Rhode, klebonas šv. Mikolo parapijos, So. Chicagoje. Jis tuojaus bus pašvėstas į vyskūpus, ir turės teisę vadintis "pirmutiniu lenkų vyskūpu Amerikoje". Žinoma, jis turės rūpintis nevien lenkų, bet ir visos deocezijos parapijų reikalais.

Smaugdamas velnią, užsmaugė mergaitę.

Nazareth, Pa. Tūlas R. Bachman sumislėjo suvert naują tikėjimišką sektą, ir savo sumanymu stengėsi patraukti aplinkinius gyventojus, bet kad niekas nesutiko su jo nuomone, turėjo pasiganėdinti ir mažu skaitliu pasekėjų, kuriais buvo jo pati ir sesuo su savo vyru ir 5 metų mergaitė. Bachman vieną vakarą pasikvietė savo švogeri ant pamaldų, po kurių jis žadėjo varyt laukan velnią iš savo namų. Švogeri atėjo ir atsivedė savo mergaitę. Bachmanas pasirengęs varyt velnią, pagriebė mergaitę ir ją užsmaugė. Po dviejų dienų velnių varinėtoją policija areštavo. Prie tyrinėjimo, Bachmano pati tvirtino, kad mergaitę užsmaugė Dievas, kuriuo yra jos vyras.

Apiplėšimas bankos.

Crookston, Minn. Paskutinėje dienoje balandžio, šeši plėšikai, išlaužę duris bankos "Scandia" ir su dinamito pagelba sudaužę geležinę šėpą, kurioje ilsėjosi pinigai, paėmė \$8000, ir iškeliavo sau sveiki. Nuo eksplozijos trenksmo pabudo šale gyvenantis vienos parduotuvės savininkas ir per langą pamatęs, kas bankos trioboje dedasi, užlipo ant savo namų stogo ir kada tie meisteriai su savo lobiu išėjo laukan, šis pradėjo į juos šaudyt ir vieną pašovė, bet pašautąjį kiti jo sėbrai, greitai paėmę nusinešė į netoli stovinčias roges ir visi susėdę nupleškėjo.

Statys naują rotužę.

New York, N. Y. miesto taryba nutarė statyti naują rotužę, kuri su visais įtaisymais parsieis \$7,000.000. Ikišiol miestas neturėjo savo triobos, ir todėl turėjo samdyti tam tinkamą vietą, kurioje galėtų patalpinti miesto valdybos raštynes. Įtaisius savo triobą, miestas tikisi sučėdyt \$500,000, kuriuos turėdavo mokėti už randą. Naujoji ratužė bus pastatyta prie Brooklyno tilto.

Už 1 centą nusipirko laisvę.

Kenosha, Wis. Vietiniame beprotnamyje buvo patalpintas tūlas Rossington, kaipo beprotis. Nuobodu Rossingtonui buvo šitoje įstaigoje, todėl jis sutarė su savo draugu, esančiu tame pat kambaryje, kad išrasti būdą, kaip nors pasiliuosuoti. Jiedu iš cento pasidirbo raktą, su juomi atsirakino duris ir jau buvo besitaiką pasmukti, bet čia pasipynė sargas, kurs juos sulaikė ir pristatė beprotnamio užveizdėtojų. Užveizdėtojas užklauses, koku būdu jie atsiradė duris, pažiūrėjęs į jų padirbtąjį raktą, pakraipęs galvą

ir pasidvyijęs iš "bepročių" gabumo, abudu paleido. Dabar Rossington visiems giriasi, jog jis už centą nusipirkęs laisvę sau ir savo draugui.

Iš visur.

Pagryžimas išeivių.

Pastaruoju laiku, kaip rašo "Vil. Žin.", pagryžo iš Amerikos Varšavon daugybė lenkų išeivių, kurie jieškojo sau darbo Varšavoje. Iš Amerikos grįžta atgal Rusijon netik prasti darbininkai ir amatininkai, bet ir inteligentiškų profesijų žmonės: technikai, pramoninkai ir tt.

Išrodo, jog kada nors visi ateiviai važiuos iš Amerikos teip lygiai, kaip iki šiol važiuo į Ameriką.

Japonai pastatė maskoliams paminklą.

Port Arthure japonai pastatė paminklą atminčiai maskoliškų kariuomenės, kritusių apgynime porto. Japonų valdžia užkvietė visus maskoliškos kariūmenės viršininkus, esančius Siberijoje, dalyvauti atidengime to paminklo. Koki tai širdinguntai!

Maskolijos rašytojų likimas.

Vyriausias spaudos dalykų komitetas nutarė patraukti rusų rašytoją A. I. Kuprin'ą teisman, pagal 129 str., už atspausdinimą maskoliškame laikraštyje "Žarnici" apysakos "Laisvė".

Armėnų kalbos persekiojimas.

Batūme, liaudies universitete maskoliška valdžia uždraudė skaityti lekcijas armėnų kalboje.

Mišios lenkų kalboje.

Daugelyje Lenkijos miestų ir miestelių kunigai marijavitai atlaikė mišias lenkiškoje kalboje. Laikraštis "Przegląd Poranny" nurodo, jog šis pirmas lenkų kalbos įvedimas mišiosna, ne kas kita, kaip tik įkūnyjimas senų Lenkijos veikėjų norų. Lenkų karalienė Jadvyga, pradžioje XV amžiaus, pašaukė Lenkijon vienuolius benediktinus, kad jie įvestų lenkiškas mišias. 1555 m. Lenkų bajorų seimas, dvasiškai vyriausybei sutinkant, irgi nutarė įvesti į mišias lenkų kalbą.

Lietuvoje, 15 bal. irgi buvo laikytos mišios lenkiškoje kalboje. Jas laikė kn. Ant. Grinkevičia, Kaune. Kauno rusų dienraštis "Siev.-Zap. Tel.", kurs apie tai praneša, sako kad neužilgio bus laikomos mišios ir lietuviškoje kalboje. Amerikoje tokios mišios nenauijiena: čia jau nuo gana senei jas laiko žmonių kalboje teip vadinami "neprigulmingieji" kunigai.

Užsėmė Maskvą.

Prieš pat velykas vanduo upėsė pasikėlė ir užliejo penktą dalį viso miesto. Apskaityta, jog nuo tva-

no nukentėjo 60 tūkstančių žmonių, kurių tarpe 35 tūkstančiai žmonių nustojo beveik viso savo turto. Baisios žinios pareina iš Maskvos apskričio, o teipgi iš Kalugos, Briansko, Bielojo, Peremišlio ir kitokių vietų, kur ištisi sodžiai skęsta vandenyje.

Kun. Prapuolianis gavo nuo caro ordeną.

Suvalkų gubernijoje caro valdžios liko apdovantos šios ypatos: kun. A. Prapuolianis, pagarbos kanaaninkas, gavo ordeną (kryžių) šv. Vladimiro 3 laipsnio; Bartininkų klebonas kn. Pr. Voiciechovskis — šv. Onos 3 laips. ir Suvalkų žandarų viršininkas papulkininkas Mik. Skačevskis — šv. Stanislovo 3 lp. Reikia neužmiršti, jog caras ordenais tik savo bernus apdovanoja.

Atmetė merginos kandidaturą.

Francūzijoje, Paryžiuje, graži mergina, mokytoja Mlle. Laloe, pateko į kandidatus į municipališko konsuliato sąnarius, vieno Paryžiaus skyriaus. Paryžius turi 20 skyrių, kiekvieną su skirtu majoru. Jeigu mergina būtų papuolus į konsulio vietą, būtų galėjusi kuomet tapti išrinkta, ją gerbiančių, ir į majoro vietą. Todėl valdininkai — autoritetai nedaleido jai dalyvauti rinkimuose. Jie pranešė, jog jos kandidatūra buvo nelegališka ir atsisakė skaityti už ją balsavusių balsus. Balsai už ją buvo teisingai, kaip reikiant, ant blankų parašyti ir sakoma, jeigu būtų buvę suskaityti, ji būtų tapusi išrinkta į konsuliato sąnarius. Mlle Laloe stengėsi įgyti geresnes gyvenimo sąlygas, trumpesnės valandas ir geresnį moterei užmokestį.

Cukraus gazai naikina bakterijas.

Francūzijoje visur yra įprotis, visuose namuose, kur randasi ligoniai, deginti cukrų, kas nėra laikoma nė geru, nė blogu dalyku. Tas padaro ypatingą kvapsnį, gana gerą, o kad tas neatneša blogo, tai gydytojai neatkreipia ant to atydos. Vienok nesenei profesorius Trilbert, iš Pasteur Instituto, Paryžiuje, pranešė savo ištyrimą, jog bedeginant cukrų atsiranda vienas iš stipriausių, kokis iki šiol žinomas, anti-septišku (naikinančių bakterijas) gazų. Sudeginus 5 cukraus gramus po 10-kvortine stikline puodyne ir nutykus gazams per dūdelę įleista tifuso, raupų, choleros ir tam panašių ligų sporai arba baciliai ir po pusės valandos jie visi rasta negyvais. Jeigu sudeginti šmotelį cukraus gerai uždarytame inde, kur yra supuvusi mėsa ar sumušti dvokiant kiaušiniai, tai dvokas ūmai išnyksta. Toksai francūzų patyrimas ypatybių dizinfekcijos sudegtyto cukraus yra pilnai patvirtintu.

Varlių karė su uodais.

Berlyne, 19 geg. Tapo nupirkta nuo Hildesheim aplinkės varlių augintojų 7000 varlių ir suleista į balas, liūgus ir ažerėlius Finkenburge, vakariniame Berlyno šone, kur dėl gražumo girios, iš Berlyno tūkstančiai žmonių suvažiuoja pasilsėti ir pasilinksminti. Bet mat vasarą giria būva užgyventa beširdžių uodų

bei mašalų, kurie milijonais veisiasi drėgnose vietose ir potam begailestingai kandžioja atsilankančius žmones. Kad varlės labai myli šitų vabalėlių užperas, tai tikima, jog jos nedaleis jiems, minėtose aplinkėse, per daug prisiveisti.

120 ypatų nuskendo.

Mogilevo gubernijoje, prie Bykov, ant Dniepro upės, nuskendo garlaivis su 120 ypatų. Šitas garlaivis vežė grįžtančius iš cerkvės skersai Dnieprą kaimiečius. Esant ant laivo daugybei žmonių ir visiems mėgstant žiūrėti į vieną laivo šoną, į kurį gražiai plaukė putojančios upės vilnys, laivas persisvėrė ir apvirto sumesdamas drauge visus kaimiečius upėn.

Už demonstracijas prašalino iš darbo.

Santiago, Kuboje, 300 darbininkų, dirbančių geležies kastynėse, parengė demonstracijas atminimui Chicagoje nužudyto (Suv. Valst.) anarchisto Abervucho. Kastynių valdybai toks darbininkų anarchizmui prielankumas nepatiko, todėl jie visus įtariamuosius demonstracijos vadus prašalino iš darbo. Likusieji prie darbo, pakėlė "straiką" reikalaudami, kad kastynių savininkai sugražytų atgal prašalintus iš darbo darbininkus.

Peržvalga.

Kaune, "Dainos" valdyba, leidus draugijos valdybai ir caro valdžiai, perkels iš Vilniaus Kaunan Antrąją Lietuvių Dailės parodą ir įtaisys ją Kaune ant vieno mėnesio. Paroda bus atverta 22 d. gegužės. Ketinama, jei valdžia leis, įtaisyti, tą pačią dieną, 4 val. po pietų literatišką susirinkimą, kuriam yra skiriamas sekantis programos: 1) "Aušros" įsteigimo istorija — p. J. Basanavičia; 2) Lietuviškas pažvilgis į svarbesnius "Aušros" sądarbininkus — p. Z. Kimantaitė; 3) Lietuvių raštija už paskutinius 25 metus — p. J. Bagdanavičia; 4) "Aušros" atminimai: — Iš Veiverių mokinių gyvenimo vaizdelis — p. Ks. Sakalauskas (Vonagėlis). Teip pat ketinama tą patį vakarą įtaisyti perstatymą su muzikališkai-vo skyriumi, kurio įrengimui ketinama padėti visas riausias spēkas.

— Mūsų vienintėlis dienraštis "Vilniaus Žinios" skūndžiasi sergąs mirtina liga — deficitu. Jeigu lietuviai nesukrus jį paremti medegiškai, jis turės perstoti išeidinėjęs. Būtų tai bailsus smūgis mūsų tautos kilimui. Labai gaila jog, esant tiek daug lietuvių, negali užsilaikyti nė vienas dienraštis. Blogas mūsų tautos padėjimas: nekalbant jau apie dienraštį, štai ir sanvaitiniai laikraščiai turi badauti. Dar, brukami per pamokslus ir spaviednyčias, kunigų laikraščiai geriaus užsilaiko, o progresyviški — nėra ką nė kalbėti! negana ką mažai kas remia, bet dar visokiais būdais persekioja, visoki fanatikai, davatkos, davatkinai, drauge su caro valdžia.

S. L. A. Reikaluose.

Apie Prieglaudos Namą ir kitus reikalus.

Daugumas jau gana daug aiškino apie Prieglaudos Namą įsteigimą ir užlaikymą, bet dar nieko galutinai, nė aiškiai iki šiolei neišaiškino.

Toks Namas mums reikalingas, tą, gal būt, jau visi suprantame: seneliai, bepajiegiai, suožaidos turėtų kur prisiglausti. Bet iš ko ir kaip tas Namas gali užsilaikyti? Ar iš vištų, karvių ir tam panašių dalykų? Ar iš paėmimo senelių posmertinių ir aukų? Rodosi, kad tie visi šaltiniai yra labai silpni, su silpnais pamatais. Reiktų tą klausimą atsargiausiai ir nuotiksliausiai apkalbėti, nes tai yra svarbus klausimas. Neišrišus gerai, tas galėtų nemažai užkenkti mūsų organizacijos augimui.

Dar iki šiol mažai kas šaukiasi tokios prieglaudos bei pagelbos, apart našlių su mažais vaikeliais, apie kurias mums labiausiai reiktų paširūpinti. Reiktų į Prieglaudos Namą priimti ne tik senelius bet ir, svarbiaus, moteris su mažais vaikais, neturinčias jokio pragyvenimo. Reiktų tokias našles neatbutinai suselpti; bet kaip? Jei bent aukomis?

Komisija įsteigimo Prieglaudos Namą mums aiškina apie farmą su triobomis ir 132 margais lauko, kur galėtų išsimaityti apie 25 ypatos, o daugiausiai 50 ypatų. Bet vargiai tų išsimaitys 100 ypatų! Todėl tokia kolonija mūsų organizacijai yra permaža. Komisijos sprendimai apie išnašumą ir vertimosi ūkės, neparodo pamatinio ištirimo ūkės Suv. Valstijų sąlygose. Apgraibyta apie pieno ūkę ir tai klaidingai; vištų ūkė yra menkniekis. Aš pats žinau, gyvendamas 6 metai ant ūkės. Męs apsipazinę su ūke Lietuvoje ir turime prie jos nuo amžių palinkimą. Bet Lietuvoje ūkė yra kas kita negu Amerikoje: Amerikos ūkės remiasi ant visai kitokios kultūros, negu męs susipažinę su Lietuvos ūkių kultūra bei vedimu. Užaugę Lietuvoje po priegloba viską draudžiančios kunigijos, spaudžiančių dvarponių ir valdžios, męs čia atvažiavę džiaugiamės iš gražumo čionykščių ūkių, stengiamės nors už pigią prekę jas įgyti, na ir perkame bilę ūkę, su nuplyšusiomis triobomis ir nualyta žeme, kurią anglas džiaugiasi pardavęs. Tuojaus reikia triobas taisyti, reikia pirkti mėšlą, užmėžti nualytą žemę ir t.t. ir t.t. ir į porą metų, atkandę dantis, trokštame kaip nors nuo tokios ūkės atsikratyti; mat čia negalima gyventi taip kaip amerikonom, arba nors taip, kaip manėme. Ir kam žmogui gyventi, skursti ant tokios farmos, jeigu jis mieste su "bizniu" gali ištekliu, atsakančiaus pragyventi?

Pažvelkime į amerikonų visokias institucijas, o pamatysime, kad veik prie kiekvienos institucijos yra atsakanti dirbtuvė lengvų darbų: išpinimas kedžių, dirbimas vaikų žaislių, visoki išsiuvinėjimai, pinimai ir t.t. Prie jų gauna darbą silpnos ypatos ir gali lengvai užsidirbti sau pragyvenimą per ištikus metus.

Ant farmų darbai tik vasaros laike ir tie patys persunkūs. Pažiūrėkime į judėjimą kitų tautų ir męs bandykime panašiais keliais žengti į augštesnį laipsnį!

Taigi geriausiai būtų bepamatinę svajonę apie farmas atidėti į šalį, o įsteigti kokią nors, naudingesnę instituciją. Instituciją reikia įsteigti prie didelio miesto, kad galima būtų už pigius iškaščius gauti reikalingą medegą ir kad lengviau būtų vesti prekystę. Iš tokios farmos, kaip męs iki šiol svajojome, mažai naudos turėsime; turėsime tik daug vargo ir rūpesčių. Turime, kaip tai daro kitos tautos, griebtis už augštesnių pramonijų, nes taip nedarydami, visada kitų užpakalyje pasiliksimė.

Pirmiausiai mums reikia gerai sutvarkyti pradėtą darbą kaslink organo. Praeitų metų Nr. 44 "Darb. Vilties" rašiau apie reikalingumą savo namo, taip sakant apie surengimą S.L.A. pamato. Nr. 11 "Tėvynės" P. Prūselaitis atkartojė plačiau apie tą dalyką. Be savo namo męs turime daug nuostolių, reikia kuoveikiausiai jį pirkti.

Visus pinigus pas kasierių yra pavojinga laikyti ir be naudos. Stovinti pinigai naudos neatneša. Apart to reikia neužmiršti, jog jau vienas mūsų kasierius nusižudė, pas kurį buvo dar vos \$5,000.

Mūsų laikraštis "Tėvynė" nėra blogesnis už kitus laikraščius, už kuriuos mokame \$2,00 metams. Mūsų laikraštis mums prekioja tik po 1 centą kožnas numeris, prenumeratos. Męs galime apseiti be kitų laikraščių, bet be savo organo apseiti negalime. Bet iš taip mažos prenumeratos laikraščiui sunku užsilaikyti be didesnių įeigų arba pagelbos, ypač jeigu atsiranda nenorinčių mokėti net ir taip mažą prenumeratą. Pritrukus pinigų atsieitų imti iš posmertinių izdo. Tas būtų klaidingai: geriausiai būtų pakelti prenumeratą ant \$1,00 metams. Nemokančius skaityti vertėtų atliuosuoti nuo mokėjimo prenumeratos už organą, nes jiems laikraštis nereikalingas; taipgi šeimynoms, kuriose yra tėvai ir vaikai dar neženoti, užtenka vieno egzemplioriaus. Tokiu būdu būtų mažiau skaitytojų ir nereiktų laikyti spaustuvėje tiek darbininkų. (Tas mažai sumažintų spaustuvėje daugumą darbo. Red.). Prie mūsų organizacijos yra reikalinga Priėžiūros Komisija, kuri varde S.L.A. galėtų viską prižiūrėti ir išduoti atskaitą. Reiktų prižiūrėti spaustuvės darbininkus ir jiems mokamas algas, pirkimą namo, jo užlaikymą, įeigas ir išėigas Centro Komiteto, kasieriaus, sekretoriaus ir t.t. Į tokį komitetą reikia rinkti bepartyviškus žmones. (Tas nėra taip lengva įvykdyti, kaip pasakyti. Bepartyviškų žmonių beveik nėra, o jeigu ir yra — nieks juos negalės priversti būti kokios nors komisijos sąnariais, jeigu jie nenori. Rasti žmones, kurie norėtų būti už viską atsakančiais, būti visų kontroliuojamais ir nepartyviškais, nėra lengva. Tokia komisija mažai ką galėtų kontroliuoti spaustuvės dalykus. Juk nuošaliai būvanti žmonės, neesanti prie spaustuvės, negali žinoti visas kliūtis ir reikalus, kurie būva spaustuvė-

je. Ji bekontroliuodama galėtų tik labiau supainioti, o iš to nebūtų naudos. Prie spaustuvės reikalingas atsakantis užžiūrėtojas, bet tas užžiūrėtojas turi ypatiskai būti spaustuvėje ir vesti jos tvarką. Kad nepadidinti kaštus reiktų užžiūrėtoju rinkti ypatą, kuri gali ne vien "bosauti" bet, reikalui esant ir kitus spaustuvės darbus dirbti. Darbininkų algas sukontroliuoti mažai galima, nes išlavinti darbininkai reikalauja sau atsakančių algų. Priėmus pigius, neišlavintus darbininkus toli negalima bus nueiti, nes pigią mėsą šunes ēda. Anglai turi priežodį, kad: "brangus darbininkas pigiausiai atsieina už pigų". Red.)

Klausimas apie įvedimą į S.L.A. naujos tvarkos, butent padalinimas į distriktus arba rajonus, yra, gal būt, labai geras, tiktai reikia jį plačiau apkalbėti ir išdirbti tam tinkančius įstatus jų valdymuisi.

Visi vienodai sprendžia apie Paryžiaus Parodos liekanas, kad atiduoti į Vilnių. Tas labai gerai: teina papuošimui mūsų tėvynės, lai lieka amžino atminimo paveikslu, jog mes buvome gerais savo tėvynės sūnais!

J. Giegžnas.

Iš kuopų nutarimų.

91 kuopa, Harrison, N. J., savo susirinkime nutarė:

1) Kad būtų įvykdinta Prieglaudos Namas su ūke, kur galėtų laimingai gyventi seni lietuviai.

2) Kad būtų teisingai iširta lietuviška vėlava, nes daug tapo nužvelgta draugysčių naudojančių maskoliškas ir lenkiškas vėlavas. Mums reikalinga tikra vėlava, kaip kad turi kitos tautos, kaipo ženklas mūsų tautos ir žemės.

3) Turi būti išdirbtas geras, parvuotas, Lietuvos žemlapis, su tikrais miestų, apskričių ir kaimų vardais.

4) Kad būtų parašyta Lietuviška Enciklopedija, nes ji yra labai reikalinga. Patariame išleisti Enciklopediją, kuri duotų mums daugiau naudos negu kokios mažos vertės knygutės, elementoriai ir t.t.

5) Kad būtų padvigubinta posmertinė, t. y. vie-ton \$150, kad būtų \$300.

6) Neturi būti siūsta du egzemplioriai (ko? ar "Tėvynės"? Red.) po viena pravardė, nes darosi be-reikalingi kaštai.

Vardan 91 kuopos. *Komitetas.*

76 kuopa, Throop, Pa., nutarė paduoti 23 seimui šiuos reikalavimus:

1) Kad seimas būtų laikomas 1 sykį į du metu.

2) Ištikus sąnarį nelaimėi, kad jo posmertinė būtų prisiūsta kuopai, uždengimui laidojimu kaštų.

3) Emigracijos namas nereikalingas.

4) Cenralinė raštinė ir spaustuvė, kad būtų ant kolionijos.

5) Centr. Viršininkų algos gali pasilikti tos pačios.

6) Nepriimti į S.L.A. moteriy, kurių vyras nepriguli į S.L.A.

Sekr. St. Ankudavičius.

Gardner, Mass., 156 kuopa turėjo savo nepaprastą susirinkimą 6 gegužio, kuriame nutarta reikalauti nuo XXIII seimo:

1) Kad "Tėvynėje", kaipo tautiškame laikraštyje, būtų naudojamas Lietuvos ženklas-žirgvaikis.

2) Pirkimą ūkės ir steigimą Prieglaudos Namo, atidėt ant toliaus, kadangi šitas dalykas reikalauja platesnio apkalbėjimo.

3) Kad pirmininkas būtų renkamas ir jaunesnis kaip 25 metų, jeigu yra atsakantis, bet ne jaunesnis kaip 21 metų.

4) Pirmininkui algą palikti tą pačią, kokią dabar gauna.

5) Kad kiekvienas narys turėtų teisę prie balsavimų.

6) Kad į Susivienijimo izdą būtų mokama po 50 c. per metus ligos pašelpai.

7) Nepalikt pas išdininką daugiau pinigų kaip \$5,000.

8) Paryžiaus parodos liekanas paskolint Vilniaus Lietuvių Mokslo Draugijai.

Vardan 156 kuopos

P. J. Melaike.

Reikaluose pašelpos ligoje.

Laikui bėgant, dygsta vis nauji sumanymai, o dabar, artinantės XXIII seimui, kaip kas pasirodo ir labai naudingo, kas būtina turėtų būt įvykdintu mūsų organizacijoj, S. L. A.

15 "Tėvynės" numeryje, tilpo drg. A. A. Apolnaičio raštelis, nurodantis reikalingumą susivienijimo kuopų su draugystėmis dėlei pašelpos ligoje. Tas jau nuo senai yra klabinamu, bet tas klabinimas, seimuose pasilikdavo be vaisiaus. Taigi dabartinis XXIII seimas, būtina turėtų šitą dalyką gerai perkratyt ir apsvarstyt, nes tas labai prisidėtų prie Susivienijimo sustiprinimo. Aš esu persitikrinęs apie neparankumus tokiose vietose kur nėra pašelpinių draugysčių, ypač vakarinėse valstijose, kur mažai lietuvių randasi, ir kartais, kad juos pakalbini prie S. L. A., gauni atsakymą, kad nėra naudos iš S. L. A., kadangi nėra mokama pašelpos ligoje, o posmertinė nėra jam reikalinga, nes, sako, kaip numirsiu, tai žemei vistiek teksiu, o pinigai nebus man reikalingi.

Taigi XXIII seimas privalo apsvarstyt šitą klausimą ir būtina privalo pašelpos ligoje skyrių įvykdint. Apkalbėt reikalus kliudančius šį reikalą, mes galime dabar kur kas lengviau nēkaip pirmiausia, nes dabar turime savo organą, kuriame galime plačiai savo prietikius išreikšt. Žinoma, daugelyje vietų, yra S. L. A. kuopos, bet pašelpinių draugysčių nėra jokios, tada ir kuopos netarpsta; į kuopas rašosi tik

tokios ypatos, kurios ne tiek posmertinės nori, kiek nori padidinti skaitlių labdaringosios draugijos sąnarių. Bet kuriems rūpi turėti naudą iš prigulėjimo į draugiją gyvais esantiems, tie rašosi prie sveitintaučių organizacijų, kuriose daugiausiai yra skyriai pašelpo ligoje ir po mirimui.

Aš galiu pristatyti pavyzdį ir nuo čia gyvuojančios 130 S.L.A. kuopos, susidedančios iš 13 narių, nors čia lietuvių yra gana skaitlingas būrelis, o prie kuopos priklauso visai mažas nuošimtis. Mat lietuviai glaudžiasi vieni prie slovakų Spolek'o, kiti prie Catholic Order of Morsters ir prie kitokių svetimtautiškų organizacijų, kuriose jie gauna pašelpą ligoje ir posmertinėje.

Taigi, draugai ir draugės! matome kaip ligoje pašelpo skyrius mums yra reikalingas, o kad tas įvyktų, tikrai mūsų Susivienijimas sparčiau paaugtų, tada ir Prieglaudos Namus galėtume lengvai įsteigt, nevien tik rytinėse valstijose, bet kiekvienoje valstijoje, kur yra lietuviai apsigyvenę.

P. K. Pačėsa.

Pritarimas.

Lietuvos Sūnų Draugystė iš Wilmerding, Pa., savo susiėjime svarstė Lietuvos Sūnų Draugystės, iš Springfield, Ill., atsišaukimą tilpusį "Tėvynės" 14 numeryje, kur minėtoji draugystė šauke susivienyt visas draugystes, egzistuojančias po Susivienijimo Lietuvių Amerikoje čarteriu.

Mūsų draugystė, buvusi prie S.L.A. čarterio, nors dabar jau turi savo savistovį čarterį, vienok priklaudydama prie S.L.A., pripažįsta guodjamos L. S. Draugystės iš Springfieldo atsišaukimą praktišku, ir jam noriai pritaria. Apart to, mūsų draugystė mano, kad nieko nekenktų susivienyt draugystėms ir nepriklausančioms prie S. L. A. čarterio, bile tik jų įstatai yra laisvi ir niekeno necenzuruojami.

Susivienijimas mūsų tautiškomis draugystėms jau seniai buvo reikalingas, ir tas būtų labai paranku, besikilnojantiems iš vienos vietos į kitą, draugysčių nariams, ir draugystėms nebūtų skriaudos.

Malonu būtų girdėti pritarimai ir kitų laisvų tautiškių draugysčių, pritariančių šitam sumanymui, o vėliau galėtume pasikalbėti ir apie susivaziavimą, kuriame būtų galima apdirbt draugysčių įstatus.

Vardan Liet. Sūnų Draugystės.

B. K. Kondratavičius, pirm.

Cleveland, Ohio.

Reikalavimai nuo XXIII seimo S.L.A.

Mēs reikalaujame nuo XXIII seimo S.L.A. pripažinti ir atlyginti sekančius mūsų teisingus reikalavimus:

1) Mēs reikalaujame nuo 14 kuopos S. L. A. atsišaukimo biaurios, begėdiškos melagystės kurią patal-

pino "Tėvynėje", kad mēs esame išbraukti, bei suspenduoti dėl mokesčių; tas ne tiesa, tikrai grynai begėdiška melagystė!

2) Kas-gi iš atstovų XXIII seimo S.L.A. gali nežinoti apie buvusius skandalus 7 d. liepos, 1907 m. 14 kuopoj, Cleveland, Ohio? Dėl geresnio supratimo nurodome čionai iš ko kilo tie visi skandalai: Kaip jau buvo savo laiku aprašyta, veik visuose lietuviškuose laikraščiuose, tą patį ir dabar atkartojame. Tai yra, kaip jau žino atstovai XXII seimo S.L.A., Cleveland, Ohio., kad turėjo būt loštas teatras "Paskutinė Banga", 30 d. gegužio; bet paskutinėj dienoj seimo, nebuvo atloštas, o kaltininkas ir po šiai dienai nesurastas, kurio dėlei teatras tapo sustabdytas (kad ne jieškojo). Priežastys dėlei kurių teatras buvo neloštas suverstas ant visų aktorių. Tikroji priežastis apie nebuvusį teatrą buvo ta: Komisija, kuri buvo išrinkta pasamdymui lošikams drabužių (uniformų), iš anksto neparūpino, o 30 d. gegužio buvo negalima gauti, kadangi buvo krautuvės uždarytos, dėl amerikoniškos šventės (Decoration day). Gegužio 29 dieną vakare apie 5-tą valandą S. Visockis užėjo su koku tai reikalu pas J. P. Garmų, teatro vedėją ir užsiminė apie teatrą; J. P. Garmus siunčia S. Visockį į krautuvę ir liepia pasamdyt reikalingus aktoriams drabužius, o šaip viskas teatrui parengta atsakančiai. S. Visockis nueina į krautuvę, ir paklausia. Krautuvninkas atsako, dar iškoliodamas: "jūs turit paėmę vieną siūtą tik ant vienos dienos, o jau pralinko kelios dienos ir nesugrąžinat; sugrąžykite pirmiaus paimtą drabužį, tada gausit naujus". Čia pasirodo, nerangumas Rengimo Seimo Komisijos, kad nesusgrąžino paimto siūto, kuriuom buvo parengtas karėviu Andriūškevičius (vietiniai vadina Perkūnevičium), kuris jojo ant arklio 26 d. gegužio, tai yra laike XXII seimo parodos. Tada S. Visockis nuvažiavo į svetainę kurioje buvo laikomas XXII seimas ir pasakė Komisijos sąnariui M. Sacevičiui, kad grąžintų, kaip greit galima, į krautuvę siūtą, nes kitaip negali aktoriai gauti reikalingus lošimui drabužius. M. Sacevičia atsakė, kad tas jį visai neapeina. Paskiaus buvo pranešta ir kitiems Komisijos sąnariams, kurie ir atsakė panašiai M. Sacevičiui. Tada S. Visockis nuvažiavo pas teatro vedėją J. P. Garmų ir pranešė dalykų stovį; abudu nusiskubino į krautuvę, kurioje ketino palikt pinigiską užstatą ir paimt drabužius, bet krautuvę rado uždarytą (jau buvo 7 min. po šešių). Taigi teatras buvo neloštas ne dėl aktorių kaltės. Bertaininiame susirinkime, 7 dieną liepos, 1907 m. aktoriai reikalavo, kad 14 kuopa pataisytų neteisingą atsišaukimą tilpusį "Darbininkų Viltyj" kur pasakyta, kad teatras buvo neatloštas dėl aktorių ypatingų vaidų, nors tokių vaidų tarp aktorių visai nebuvo. Toliau aktoriai reikalavo atlyginimo to, kas buvo nutarta kuopos, dar kovo mėnesij susirinkime, kad užmokėtų gatvekarių lėšas už važinėjimą ant teatro "prakčių". "Prakčių" viso buvo 9; taigi kiek-

vienam aktoriui išpultų po 90 c. Prezidentas 14 kp. J. Grite, atsakė: "teatras nebuvo loštas, tai ir užmo-keščio negalima duoti". Aktoriai teisinasi, kad ne dėl aktorių kaltės neatloštas teatras: "Suraskit kaltininką ir jį nubauskite, o mūsų iškaščius atlyginkite, pagal kuopos nutarimą". Prezidentas sakė reikšią balsuot. Aktoriai ir keliatas jiems pritariančių atsakė, jog jau yra nubalsuota kovo mėnesį, užmokėt gatvekarų lėšas. Veidmainystė daugiau niekas: nubalsuota užmokėt, o kada reikia mokėt, nemoka! Prezidentas J. Grite sakė: "kelkit rankas, kad nemokėt". S. Visockis prašė balso, bet prezidentas nedavė tik liepė visiems balsuot ir viskas. Tąsyk S. Visockis, negavęs balso, kalba: "pirma nubalsuokit ir atmeskit pirmesnį nutarimą, kuriame nubalsavot gatvekarų lėšas visiems aktoriams, o paskui bal..." Paskutinį žodį nepabaigė sakyti, kadangi prezidentas J. Gritė pertraukė jam kalbą užduodamas kumsčia į krūtinę. Smarkiai užgautas S. Visockis, krito ant sėdynės, kad net kojos į viršų iškilo, o kad biskelį dar smarkiau, būt per langą išvirtęs, nes sėdėjo arti lango. Tada pribėgo pagalbininkai: M. Sacevičia, J. Andruškevičius ir J. Šertvytis ir pagriebę S. Visockį su smarkumu, nedave nė skrybėlę pasiimti, metė laukan. Dėl tokio pasielgimo, doresniejie sąnariai, pasipiktinę, išėjo iš salės, apie 20 ypatų, bet už keleto minutų kaip kurie vėl sugryžo, reikalaudami grąžyti 50 c., kuriuos tą dieną užmokėjo už trečią bertainį. Prezidentas J. Gritė atsakė neduosias. Tada sugryžusieji atsakė, jog daugiau nenori prigulėti į peštukų kuopą, o savo mokestis, sako, pataikysim ir be jūsų malones pasiųsti Centro išdininkui. Prezidentas atsakė, kad tik tuomet sugrąžys įmokėtus 50 c., kuomet gaus nuo centro leidimą tą padaryti. Męs sutikome laukti, bet iki šiai dienai nieko nuo Centro, kaip ir nuo 14 kuopos nežinome apie dalykų stovį. Dabar netyčia užtėmyjome "Tėvynę", kad *esame suspenduoti ir išbraukti* dėlei mokes ties. Pasitikim, kad kiekvienas perskaitęs šiuos mūsų išaiškinimus, supras ir žinos ar yra mūsų reikalavimai teisingi. Jeigu męs būtume nenorėję prigulėti į S.L.A., tai jau 6 dieną liepos butume nemokėję savo bertaininės mokes ties; kad užsimokėjome, tai reiškia, kad norėjome prigulėti į S.L.A. ir būti tos organizacijos sąnariais, bet po užsimokėjimui, praslinkus kelioms minutoms, perėjo noras prigulėti, bet ne į S.L.A., tik į "razbaininkų" kuopą, 14 kuopą S.L.A. Nėgana to, ant įnešimo K. Varakojo nutarta S. Visockiui grąžyti tą dieną įmokėtus 50 c., bet ir jam nesugrąžino! Męs manom, kad ir tikri plėšikai vargiai galėtų biaučiau pasielgti, tai yra, sumušti žmogų, išmesti ir pinigų nesugrąžinti.

3) Męs, kad ir išbraukti esame iš S. L. A. organizacijos, bet iki XXIII seimui męs save vadiname S.L.A. sąnariais, kadangi mus 14 kuopa išbraukė neteisingai, begėdiškai meluodama, kad dėlei mokes ties. Jeigu męs įstengėm užsimokėti į S.L.A. per 4, 6, 10 ir 12 mėtų, tai ir toliau įstengsime užsimokėti.

4) Męs sutinkam būt išbrauktai iš S.L.A. tiktai

tada, kaip mums bus prirodytas prasikaltimas prieš įstatus — konstituciją S.L.A., o neprirodžius kaltės privalo XXIII seimas sugrąžyti mums visus pinigus, kada nors įmokėtus į S.L.A. išdą.

5) Męs reikalaujame, kad XXIII seimas priverstų 14 kuopą atlyginti aktoriams gatvekarų lėšas, katruos tai pinigus 14 kuopa nusuko mums, sulaužydama neteisingai savo Kovo mėnesį, užtvirtintą nutarimą.

6) Reikalaujam, kad XXIII seimas, atradęs kalta 14 kuopą, prigulinti nubaustų, ypač mušėjų gaują, tai yra J. Gritę, M. Sacevičių, J. Andruškevičių ir J. Šertvytį, kaip sutepusius rankas, peržengiant teises ypatos nepaliečiamybės.

7) Nors mažiausio noro neturim tąsyti po sūdus, bet jeigu mūsų teisingi reikalavimai nebus išpildyti per XXIII seimą, kurio laukiame per ištistus metus, priversti būsim jieškoti teisybės teisme, tąsyk per sitikrysim, ar gal sukčių ir "razbaininkų" kuopa gyvuot po "Charteriu" S.L.A., rubežiuose Suvienytų Valstijų ir ar gal S.L.A. panašias kuopas kaip 14, glausti po savo sparnais.

Kadangi kiti sąnariai yra išvažinėję iš Cleveland, likome čionai apsigyvenimui tik žemiaus pasirašę ypatos ir tvirtai laikomės augščiaus išdėstytų reikalavimų.

*Ig. Lapinskas,
S. Visockis,
J. Siderevičia,
T. Bartkus,
V. Jankauskas,
M. Lapinskienė.*

Vietinės žinios.

So. Bostone, 14 geg., 9 val. vakare, vagiliai iškraustė A. Dusevičiaus drapanų siuvelyklą. Pavogė su viršum už \$100 vertės drabužių. Vagiliai iki šiol dar nesurasti. Manoma jog vienas iš darbininkų tą turėjęs padaryti.

J. A. M.

Klaidos atitaisymas.

17 nr. "Tėvynės", ant 265 pusl., įnešimuose 168 kp. iš Stamford, Conn., 7 įnešim., 4 eilutėje, vieton — Kad posmertinės būtų mokamos \$1, turi būti — kad būtų mokamos \$100.

Redakcijos atsakymai.

Kaziukui Stepulevičiui. Kad eiles rašyti, reikia buti gerai apsipazinusiu su kalba ir rašyba. Bandykite. Tamista, pirma rašyti šėip zintus ir lavintis kalboje. Perrašinėkite geresnes eiles ir šėip knygutes, nes tas daugiausiai prigelbsti išsilavinimui. Jusų eilėse nėra nieko kas turi buti eilėse: nėra nė ritmo, nė rimo ir kalba bloga. Jeigu eilės blogai parašytos, pataisyti negalima; lengviau naujas parašyti. Jeigu turite palinkimą rašyti eiles, bandykite apsipazinti su eilių teorija, nes be to negalima rašyti eiles.

Jūs nemokate rašybos; o eiles rašyti net ir gerai pažystantiems rašyba ir kalba nevisada ir nevisiems sekasi. Tai yra sunkus dalykas. Poetas turi turėti įgimtą talentą. Jeigu jo neturi, nė išsidirbti negalima. Jusų prisiųstas eiles talpinti negalima.

M. L-tei. Jusų eilutės yra gana geros ir su giliais jausmais, išsilieję iš tikrų pajautimų, bet gaila, jog versai nesilaiko pamatinės eiliavimo formos. Eiliavimo formos reikia nemažiau paisyti, kaip idėjos, nes nors ir gražiausia idėja, jeigu nebus sąlydžiai išreikšta neklaidingu ritmu ir rimu, nustos savo blizgėjimo. Paimkime nors ir pirmutinę eilutę:

Ka-da' || ji' || pa-ma'- || tē, da svie'- || to ne'- || pa-zi'- || no

Pirmos trys pėdos yra geros, bet ketvirta jau klaidinga. Antra eilutė gera:

Jos mi'- || slys da' || skra-jo'- || jo dan'- || gi-škais' || ke-liais'

Trečioji eilutė butų neperblogiausia, jeigu su ja sutiktų pirmoji eilutė:

Jai bu'- || vo da' || ne-zi'- || no-ma' || mei-lē' || vai-ki'- || no

Reikia eiliuojant saugotis vartoti, klaidingai akcentus, pav.: *mei'-lē*, negalima vartoti *mei-lē'*. Reikia akcentus ten dėti, kur jie tikrai yra. Ketvirtoji eilutė jau visai klaidinga, neturi nė ritmo, nė rimo nė pamatinio daugumo pėdų, nė teisingo akcentavimo:

Ji sap'- || ne da' || skra-jo'- || jo pa'- || dan-gē'- || mis su' || an-ge'- || lais

Šita eilutė turi net aštuonias pėdas, kuomet eilėse vartojama paprastai tik šešios. Joje nėra rimo, nes ji yra ilgesnė už visas kitas eilutes. Joje nėra ritmo, nes ji, pagal kalbos akcentus bus šitokia:

Ji' sap- || ne' da skra- || jo'-jo pa- || dan'-gē'- || mis' su || an'-ge- || lais'

Ir visi sekanti versai yra su panašiomis klaidoms. Reikia patęmyti, jog turite poetišką gabumą ir galite gerai išsidirbti, jeigu bus padėta daugiau atydos eilių apdirbimui. Reikia susipažyti su eiliavimo teorija, o tą, norint, juk nesunku padaryti.

Antrasis Sonetas su *amphibrachiniu* ritmu jau yra daug geriaus sueiliuotos. Bet visur matyti nepaisymas; o eiles ir paisant nėra lengva gerai parašyti. Sonetams geriausiai tinka *jambinis* (— —) ritmas. Visi garsiųjų poetų sonetai, kaip jau ir didesnė dalis poemų yra rašyti *jambiniu* ritmu. Bet tame, žinoma, atiduota poetams liuosybė.

Reikia tikėtis, jog ateityje pasistengsite geriaus apdirbti savo eilutes. Viskas, ant ko yra padėta daugiau darbo, daugiau atydos, yra vertesniu. Kam leisti į svieta neapdirbtus, nenuzvilgytus darbus, jeigu galima juos nuzvilgyti? Iš tikrai artistiškių darbų juk, nereikia nė minėti, kokia yra nauda.

Ką su Jusų eilutėmis daryti? Jeigu sutinkate, galima bus šiek tiek pataisyti. Netaisytas (apart antrojo Soneto, kurs mažiausiai reikalauja pataisymo) negalima talpinti.

Už Red. J. V—ka.

Nauji Raštai.

VIENUOLIS PIJUS. "Kazlavitų sekta, jos atsiradimas, mokslas ir gyvavimas". "Šaltinio" priedas. Seinai Laukaičio ir Byės spaustuvėje, 1908 m. 114 pusl. Atsiuntė "Šaltinio" išleistuvė.

LAUKIS J. "Moteris ir jos vieta žmonijoje". Chicago, Ill. Turtu ir spauda "Lietuvos", 1908 m. 47 pusl. Atsiuntė "Lietuvos" išleistuvė.

IBSEN H. "Šiaurės Karžygiai". Keturių veikmių tragedija. Iš rusų, lenkų ir vokiečių kalbų, lietuviškai vertė K. Puida. Chicago, Ill. Turtu ir spauda "Lietuvos", 1908 m. pusl. 77. Atsiuntė "Lietuvos" išleistuvė.

ŠLIUPAS J. DR. "Koks privalo būt vaiku auginimas ir auklėjimas". Chicago, Ill. Turtu ir spauda "Lietuvos" 1908 m. pusl. 91. Atsiuntė "Lietuvos" išleistuvė.

LAUKIS J. "Angliškos kalbos vadovėlis" — tiems, kurie trumpu laiku nori pramokt angliškai susikalbėt kasdieniniuose reikaluose. Chicago, Ill. Turtu ir spauda "Lietuvos", 1908 m. pusl. 90. Atsiuntė "Lietuvos" išleistuvė.

GUY DE MAUPASSANT. "Alluma ir kitos pasakos". Lietuvių kalbon vertė J. Laukis. Chicago, Ill. Turtu ir spauda "Lietuvos" 1908 m. pusl. 136. Atsiuntė "Lietuvos" išleistuvė.

"NAUJAUSIOS IR VISOKIOS DAINOS". So. Boston, Mass. Turtu ir spauda "Keleivio" 1907 m. pusl. 126. Atsiuntė "Keleivio" išleistuvė.

"REVOLIUCIJOS DAINOS". Surankiotos iš visur ir perspaudintos. Chicago, Ill. Turtu ir spauda "Lietuvos" 1908 m. pusl. 30. Atsiuntė "Lietuvos" išleistuvė.

"Tėvynė" šią sąvaitę krasa sulaukė dėlei netikrų adrisų šioms ypatoms:

Chicago, Ill. Kučinskas J. Giačas J. Astrauckas P.
Cleveland, Ohio. Sidabra A. Radzevičius A.
Los Angeles, Cal. Lubenas K. Lubenas E. Labunskis B.
Kairis J. Jakštis J.
New Haven, Conn. Buskiunas A.
Harrison, N. J. Tutlis K.
Waltham, Mass. Lukša Ed.

Pirmu kartu Amerikoje!

Chicagoje susitvėrusi po vadovyste p. M. Petrausko Lietuvių Muzikališka Dr-stė "Birutė", stato pirmu kartu ant scenos melodramą

"Birutė"

Žodžiai Žemkalnio, Muzika M. Petrausko.

Nedėlio, 31 gegužio (May), 1908 m., International Theatre, kampas Wabash Ave. ir Hubbard Court; trys blokal į pietus nuo Van Buren St., Chicago, Illinois. Valdinimas prasidės lygiai 8:15 val. vakare. Tikietų prekės: \$1,00, 75c., 50c. ir 25c. Ložos po \$9,00. Tikietus iš anksto galima gauti "Lietuvos" ir "Kataliko" redakcijoje; teippat pas M. Tananevičių 184 W. 18 St.; pas J. Bagdziuną 1449 So. Oakley Ave.; "Žvaigždės" krautuvėje 4606 So. Ashland Ave; teipgi pas choristus ir kitas ypatas. Visi atsilankykite!

Susirinkimai.

20 kuopos, Union City, Conn., bus extra susirinkimas 27 d. gegužio, 1908 m., Linden Park, Šv. Jurgio Dr-stės salėje. Mel-dziame visus sąnarius, kurių mokestis už sausio mėn. nunešė senasis kasierius J. Virbickas, susirinkti minėtoje dienoje. Bus išmo-kėta nunešti pinigai, iš kuopos izdo. Tas žmogelis kuris turėjo tiek proto padaryti kuopai tokią blėdį, pasilieka kuopai skolingi ir kuopa turi stengtis jį surasti.

Vardan 20 kuopos V. Švereckis.

Balius! Balius!

Boston, Mass., Dr-stė D. L. K. Vytauto parengė 12 didžiausių balių, kuris atsibus 30 geg. (May), 1908 m., Odd Fellows Hall, 515 Tremont St., Boston, Mass. Prasidės 2 val. po pietų ir trauksis

iki 12 val. nakties. Užprašome visus draugus ir drauges iš Bostono ir aplinkinių miestelių atsilankyti, nes bus labai iškilmingas balius. Atsilankę nesigailėsite.

Užprašo Komitetas.

Balius.

122 kuopa S. L. A., Chicago, Ill., rengia iškilmingą balių su perstatymu teatro, kuris bus loštas 1 d lapkričio, 1908 m. Todėl meldžiame visų vietinių draugų, klubų ir kuopų nedaryti ant tos dienos balius, nė teatro, kad vieni kitiems neužkenktumem.

122 kuopos Komitetas.

Milžiniškas balius!

148 kuopa, Montreal, Can. parengė milžinišką balių su teatru kuris atsibus 30 gegužio 1908 m. ant Standard Hall'ės, 174 Catharin st., kampas Benis st. Dar niekada tokio balius čia nebuvo. Muzikantai bus iš Kauno, kurie grajis puikiausius šokius. Užprašome visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti, kaip ir vietinius, taip ir iš aplinkinių miestų. Kas ant to balius nebus, tai labai sudžius, ir po laikų gaudysis. Įžanga 25 c. porai. Merginoms dykai.

Užprašo Komitetas.

Didelis Piknikas.

Lyons, Ill. Antras didelis piknikas, parengtas Dr-stės D. L. K. Keistučio, atsibus nedėlioj 31 gegužio (May), 1908 m., Martin Pecka darže, Lyons, Ill. Pradžia 9 val. ryto. Įžanga 25c. porai. Visi lietuviai ir lietuvaitės yra maloniai užkvičiami atsilankyti ant šio pikniko, kiekvienas busite užganėdintas, nes Dr-stė pasistengs visus svečius meilingai priimti ir pavaišyti skaniais gėrimais

ir gardžiais užkandžiais. Bus parengtos linksmos zobovos mažiems, vidutiniems ir suaugusiems. Muzykė grieš lietuviškus ir amerikoniškus šokius.

Uzkviečia
Komitetas.

Padėkavonė.

Aš Kastancija Šalčiuvienė, 163 kp sąnarė, priėmiau 14 geg. nuo Centr. kas. J. Skritulskio, kuriuos man perdavė mūs kuopos viršininkas P. L., \$16,10 pašelpos, už ką labai širdingai dėkvoju visiems broliams ir sesutėms S.L.A. sąnariams, kurie teikėsi manęs pasigailėti suaukaudami tą pašelpą. Labai Jums už tai ačiu! Aš lieku užganėdinta.

Kast. Šalčiuvienė.

Pranešimas K. Keršiniui.

Guodotinas tamista, pats gana gerai žinai, koki tamstai buvo pavesti reikalai į rankas, bet juos tamsta palikęs visišką betvarkeį, apleidai Braddock, Pa. dėl bedarbės. Meldžiame duoti mums žinią, kur dabar tamsta apsiverti ir ką manai toliau daryti. Jeigu nesulauksime atsakymo iki 15 d. berž. (June), busime priversti tamstą viešai apgarsinti per laikraščius.

Pirmsėdis 152 kuopos K. Leonavičia.

TAMOŠAITIS & YURGELIUNAS

Didžiausia vienatinė krautuvė South Bostone.

Mes užlaikome visokius daiktus. Pas mus randasi geriausi naujos mados čėverykai vyrų, moterių ir vaikų. Teippat mes užlaikome visokias skrybėles, marškinius ir kitokius aprėdalus, koki tik žmogui reikalingi. Mes viską parduodame už žemesnę prekę negu kiti koki nors svetimtaučiai. Adresas:

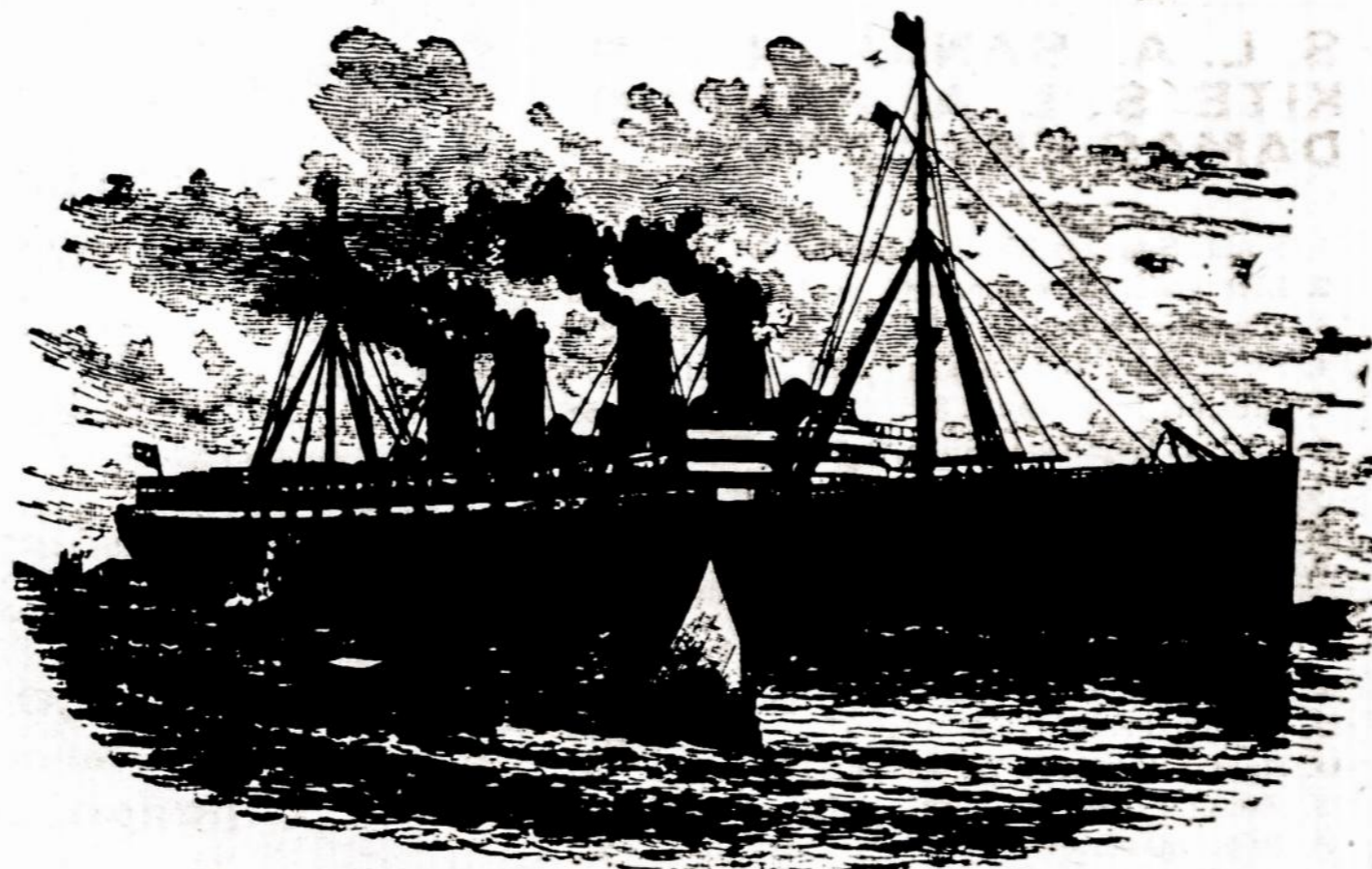
224 W. Broadway, So. Boston.

M. VALENTINAVICZIA

Bankierius, Notarijus ir Agentas.

Didžiausia Lietuviška Agentura Laivakorčių ir siuntimo pinigų Amerikoje ir į visas dalis svieto. Pas mane gaunamos laivakortės ant didžiausių ir greičiausių laivų ant svieto į Europą ir į visas dalis svieto. ❧ ❧

Parduodu laivakortes ant šių linijų: North German Lloyd, Bremo; Hamburg American, Hamburgo; Holland America, Roterdamo; Red Star, Antverpo; White Star, Cunard, American, ant Anglijos; Anchor, Scotijos; American, Francijos, ir ant Ruskos Linijos per Libavą. Per visas linijas galima parvažiuoti į Lietuvą. Teippat parduodu laivakortes Brazil linijos į Braziliją ir visą Pietinę Ameriką. ❧ ❧ ❧ ❧ ❧ ❧ ❧ ❧ ❧ ❧

Jei nori greitai buti Lietuvoj, kreipkis prie manęs, o per penkias dienas busi anoj pusėj; prekių klauskite per laišką. **Pinigus į 12 dienų pristatau į vietą ir gana pigiai. Atsišaukite dėlei prekių.** Doviernastis išdirbu pagal geriausias Rosijos provas, dėlto kad užlaikau raštininką baigiusi provų kolegiją Varšavoj.

Dėl augščiaus minėtų reikalų, meldžiu Tautiečius kreiptis ant šio adreso:

North End Ticket Agency,
Cor. North Main & West Market Sts. - Scranton, Pa.

LIETUVIŲ ŪŽEIGA PAS CZAPLIKĄ

Užlaiko puikiausius gėrymus, alus, ėlius visada švieži, vynai ir visoki likeriai geriausi. Visokius gėrymus veseilioms, krikštynoms ar šėip baliams, siunčiame į namus. Visada gerai.

117, 119 and 121 A Street
SO BOSTON, MASS.

Susiv. Liet. Amerikoje Central. Komitetas.

PREZIDENTAS:

V. S. Jokubynas
318 W. Broadway
So. Boston, Mass.

VICE-PREZIDENTAS:

J. Tareila
20 Bridge St.
Ansonia, Conn.

SEKRETORIUS:

Jonas Žemantauskas
39 W. Porter St.
Waterbury, Conn.

KASIERIUS:

J. Skritulskas
26 Broad St.
New Britain, Conn.

KASOS GLOBĖJAI:

T. Pankštis
123 N. Main St.
Pittston, Pa.

Teofilus Dudas
921 So. 2-nd St.
Philadelphia, Pa.

KNYGIUS:

V. Kaunas
6 River St.
W. Lynn, Mass.

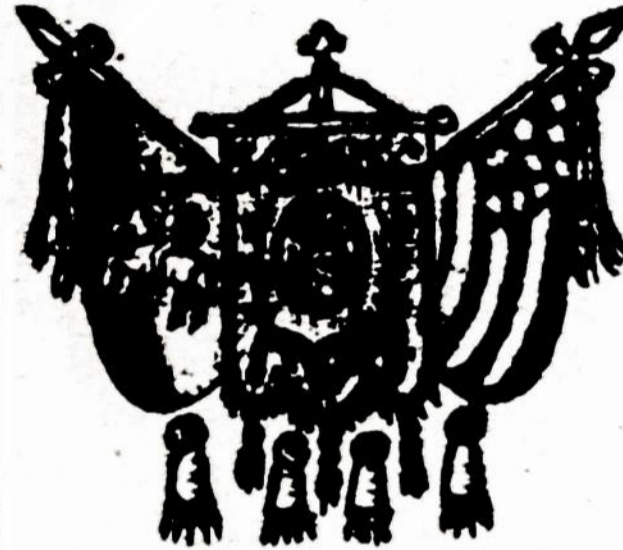
S. L. A. SĄNARIAI, PIRKITE S. L. A. PARDUODAMAS KNYGAS! 9999

1. Budas Senovės Lietuvių, pusl. 217	kaina	50c.
2. Lietuviška Chrestomatija, pusl. 178		40c.
3. Dėdai ir Gražina, pusl. 61		25c.
4. Europos Istorija, puslapių 319	kaina	25c.
5. Gibėinis Jotis, pusl. 38		15c.
6. Jonas iš Kempės ir Šilka, pusl. 23		10c.
7. Kristlono Donelaičio Raštai, pusl. 131		40c.
8. Konradas Valenrodas, pusl. 24	kaina	15c.
9. Kražių skerdynė, pusl. 77		15c.
10. Kun. Aleksandras Burba, pusl. 29		20c.
11. Kelionė į Europą, pusl. 52	kaina	10c.
12. Kuomi žmonės gyvena? pusl. 56		15c.
13. Lietuviai Amerikoje, pusl. 174		\$1.00
14. Naktys Edwardo Yungo, pusl. 21	kaina	10c.
15. Pajauta, Lizdeikos dukterė, I dalis pusl. 155		60c.
16. Padėjimas Lietuvių Tautos, pusl. 55		25c.
17. Per Kytrumą, pusl. 38	kaina	10c.
18. Petras Žemaitis, pusl. 69		20c.
19. Rankvedys Senovės Istorijos, pusl. 76		40c.

Viršminėtos knygos S. L. A. sąnariams yra parduodamos už pusę kainos piglaus negu ėla parodyta.

Steliuojant knygas, reikia surašyti ant atskiro lapo kokių knygų reikalaujama, nemaišyti su kitais reikalais ir drauge su pinigais reikia pasiųsti Centrališkam Kasieriui. Kasierius, priėmęs pinigus, nusiųs orderį Knygiui, kuris prisiųs knygas.

Lietuviška Aparatų Dirbtuvė

Guodotinioms tautiškoms ir bažnytinėms Draugystėms išdirba: Karunas, Amerikoniškas Vėliavas, Šarpas, Juostas, Kukardas, ženklelius, Kepures ir Maršalkinius parėdus, teipgi visus bažnytinius aprėdus. Norėdamos guodotinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog Jusų darbas butų gerai atliktas paveskite jį tikrai lietuvaitei.

T. Andruszewicz & Co.
115 W. Division St. Chicago, Ill.

J. Skritulskas.

Užlaikau geriausius gėrymus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linijų, kur tik kuris norės, ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigus ant amerikoniškų. Darau doviernastis (pavedimus raštų) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Užlaikau svetainę mitingams ir veseilioms. :: Iš tolimesnių miestų meldžiu atsišaukti per laiskus ant žemiaus paduoto adreso:

JOHN SKRITULSKAS,

26 Broad St.
New Britain, Conn.

Telephone No. 550.

JOHN E. NOLAN Graborius, balsamuotojas

Atlieka laidotuves kuogeriausiai už lengvai prieinamą prekę :: ::

386 Broadway, So. Boston

Gyvenimo vieta 645 Broadway.

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ
KALBA.

Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisyta pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be kito pagalbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyti. Kaina tik 60c. Galima gauti pas

M. PALTANAVIČIA
15 N. Millbury St., Worcester, Mass.

Telephone 21074 So. Boston.

DR. F. MATULAITIS

Valandos: 8--10 A. M.; 6--8 P. M.
Nedėlioms iki 3 val. P. M.

30 W. Broadway, So. Boston.

Telephonas 7399 Yards.

Dr. A. L. Graičunas

Lietuvių Gydytojas.

3202 S. Halsted St. Chicago

F. A. Yuškauskienė

Atsakanti Akušerka

Ofisas 30 Broadway

So. Boston, Mass.

Lietuviai pas savuosius!

Tautiečiai reikalaujanti visokių laikrodėliu, armoniku, skripku, vargonu, drukuojamu mašinėliu, liet. knygų ir kitokių daiktų, visados kreipkitės pas Damijonaiti prisiusdami savo adresa su 2c. marke dėl pačto kaštu, o katalioga No. 7 gausite dykai.

Turiu padirbės speciališka **Tautiška Žieda**, 10 k. aukso, kaip ant paveikslėlio matosi. Su prisiuntimu in namus \$6.75. Steliuojant paduokite teisinga piršto miera. Adresas:

M. J. Damijonaitis,
3250 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

Zenon. Budreckis,

Kostumeriškas Kriaučius.

Siuvame gražiausiai visokias drapanas.

Teipgi išvalome, atnaujiname, išprosimame ir pataisome jas.

222 Broadway, So. Boston